

Nekrolog / Obituary

Pavel Žďárek

15. 2. 1942–30. 11. 2012

Dnes jsou moje vzpomínky na Pavla ještě hodně živé a není mi snadné putovat jimi hlavně proto, že jsou skoro všechny milé a příjemné, ale jejich řada se posledním dnem listopadu 2012 prodlužovat už nikdy nebude. Jak šel dlouhý čas našeho společného přátelství, poskládaly se mně vzpomínky na společné prožitky do jakési koláže, kde se jednotlivé obrázky v pestré směsi překrývají, doplňují a kontrastují, aby jako celek organicky splynuly do jasně zřetelného obrysu kolegy a přítele, učitele a rádce, kamaráda i kumpána... člověka.

Učitel a rádce

Dívám se znovu na korespondák připnutý ke kalendáři na rohu stolku a moje tréma ještě povyrostla. Je na něm písmem až varovně disciplinovaným pozváním na prvomájové setkání ornitologů na Rozkoši. Piše mi nějaký ing. Žďárek, že by mě rád poznal, když prý také chodím, jak mu psal dr. Hudec z Brna, k Rozkoši na ptáky. Snad abych tam ani nechodil. To bude ostuda! Ale asi tam jít musím..., a vlastně nejspíš i chci. Už zítra, 1. 5. 1971!

Kráčím na nohách s rozměklými ko-

leny po dělicí hrázi vstříc skupině lidí, kteří se občas zastaví a dalekohledy zamíří tu na jednu, tu na druhou stranu hráze. Jak se k sobě blížíme, vyrůstá ze středu skupiny v první linii postava vyššího muže s vlasy krátce přistřiženými do pravotočivé patky. Z hladce oholené tváře na mě míří výrazný nos a mně se zdá, že právě s tím nosem se budu muset seznámit o hodně dříve, než s lidmi za ním. Budu se raději dívat na někoho jiného. Ale nos mě znovu přitahuje. Teď už jsou ale rty pod ním roztaženy do vítacího úsměvu. Podaná ruka je štíhlá a příjemně pevná. Úlevně zjišťuji, že pan inženýr je přece jen o něco menší než já. Toho se budu držet.

Na chvíli se zastavíme, jednoslovně zadrmolím rozpačité reakce na pár otázek a dostanu odpovědi na otázky, které se ostýchám nebo neumím položit, a jsem seznámen s ostatními členy hroznu mých vrstevníků v páně inženýrově doprovodu. Ostychu se ještě nezbavuji, ale napětí už trochu povoluje a já začínám tušit, že tu jsem zatraceně dobře a nebudu litovat. A více jak 40 následujících let jsem nikdy nezalitoval ani v myšlenkách. Díky Pavle!

Přítel a průvodce

Takové ticho jsem ještě nikdy neslyšel. A snad se ještě prohloubilo, když se do něho začaly nad ránem prořezávat jednotlivé hlasy přeletujících volavek a kvakošů a od vody neurvalé káchání březňáček. V úzkém „áčku“ je trochu těžší vzduch. Já snad už hodinu jen trhaně dospávám, a tak mi šustot v těsně přilehlém spacáku po pravici neuniká. Zabzučí zip, slyším šátrání ruky hledající baterku a dostanu slabý štouchanec loktem do boku. „Ty už vstáváš Pavle?“ „No, to víš, musím. Ale už to hned natáhnu na první kontrolu na bahna. Ty ale ještě lež, za včera toho musíš mít dost“. Ještě chvíli si tedy poležím, ale

půjdu také. První ranní kontrolu si ujít nenechám. Spěchat nemusím, Pavlovy přípravy na cokoliv jsou opravdu důkladné. Když ale za celtou zapleskají gumové nohavice broďáček, rychle vstávám, a tak jak jsem, lezu venku do těch svých. Přebrodíme strouhu a vlastně ještě za plné tmy čvachtáme mělkými bahny skoro po paměti. „Pytlíky jsi taky vzal?“ „Jo, asi šest“, odpovídám. Noc byla oblačná bez rosy, a tak ze suchých sítí rychle vymotáváme asi tucet čerstvých bahňáků a vstříc už blednoucímu obzoru nad Popričným se vracíme ke stanu. „Vzadu je v síti netopýr, ale hodně zamotaný. Necháme ho na denní světlo“, povídá Pavel cestou.

Na kusu betonu o výšce židle máme pracovnu. Pavel přinesl kroužky, nářadí a zápisník a já budu podávat ptáky. „Ten květovanej pytlík nech až na konec. Nějak se mi ten jespák nezdá“. Už je světlo, když Pavel sahá do posledního pytlíku. „Podej toho Pareye!“ Z tónu hlasu tuším událost a tak jsem s určovacím klíčem zpátky na betonu jako blesk. Skláníme oba hlavy nad barevné tabule. „Ježíši, je to on“, zasípe Pavel. „Kterej?“, natáčím hlavu ještě níž. „No jespák skvrnitý, *Calidris melanotos*“, vynáší trumf Pavel.

Hrbatými kolejemí v pastvině se k nám od Blatných Remet dokolébal trabant. Štefan Danko je naší euforií z ranního úspěchu snadno nakazitelný, a tak chvíli trvá, než si vzpomeneme na pytlík s netopýrem ve stanu. „Je to pěkný macek, tak jsme ti ho raději podrželi“, povídá Pavel. Podávám pytlík Štefanovi, ten uvolňuje nevzrušeně tkaničku a rutinně sahá pro netopýra... „Priatelja, takýto bohovský deň, veď toto je netopier obrovský, *Nyctalus lasiopterus*!“ Oba, jespák i netopýr jsou prvními doloženými nálezy pro Československo. Senianske rybníky v okrese Michalovce, 7. 9. 1973. Díky Pavle!

Kamarád a společník

Kola šaliny železo na železo bojují s nárožími městských ulic. Naše těla zavěšená za madla se do vertikál uklidňují až na rovné trati k výstavišti. Podívám se na Pavla, ten ale zakroučí hlavou a zvedne dva prsty. „Lipová, vystupujem“, hodí po mě za chvíli přes rameno. Jdu půl kroku za ním, abych mu nepřekážel při netušených změnách směru. Ale nemám ani čas si připravit nějaké inteligentní seznamovací sousloví a už stojíme u branky s tabulkou Ústav pro výzkum obratlovců ČSAV. „Nazdar Karle, Františku, Često...“, tak tohle je ten divoch, co leze po stro-mech.“ A já se poprvé opravdu dotýkám těch velikánů, které znám jen z literatury nebo z vyprávění. Snad jsem se tehdy zmohl alespoň na slušný pozdrav.

S obvyklou obřadnou nemotorností přisedá Pavel v Jaroměři do auta a za chvíli už míříme ke Hradci a pak přes Pardubice a Chrudim do Slatiňan, za nimiž se už silnice zvedá k prvním hrbo-lům Železných hor. Na dírách vozovky zarachotí z kufru o plastové žebrovní přepravky láhve s pivem. „Tlačenkou vezeš“, ptá se Pavel. „Jo vezu.“ „A od Mareše?“ „Od Mareše a chleba od Gaislera“, odpovídám. Do Dědové u Hlinska dojedeme klidným tempem během hodiny a za ten čas se v poklidném hovoru stačíme tak akorát vyladit na otevírací konzumaci oné pochutiny s octem a cibulí, která se za léta setkávání přátel nejbližších v Klubu milovníků dálkových pohledů stala jakousi kultovní klubovou krmí.

„No tak tohle je ovšem číslovaná historka“, otevírá večer Pavel v příjemně vytopené dědovské klubovně zásobník vyprávění ornitologických i jiných zážitků. Prokládá je rád svým těžko napodobitelným humorem, ne všude, ne vždy a ne kýmkoliv chápaným a přijímaným. Hodiny příjemného povídání utíkají, láhve se vyprazdňují. „Snad by se už mohlo jít na kutě, zítra nás čekají bekasiny

u Křížánek“, nadhazuje Pavel opatrně po půlnoci, návodně už převlečen do fialové „spací“ teplákové soupravy.

Od začátku roku 2012 si Pavlova nemoc postupně a už neodvratně ukusovala z jeho radostí a vášní ubývající hybností těla, které si nejprve řeklo o jednu a o něco později i o dvě francouzské hole, aby se nakonec stalo nedobrovolným vězněm sama sebe. Ještě zjara a v létě stačil Pavel s družkou Evou, se svojí rodinou nebo se svými přáteli navštívit některá z jemu blízkých a milých míst ornitologických radostí a úspěchů. Začátkem září se naposledy, v rozloučení zinscenovaném pod záminkou tlačenkových a ovarových hodů, setkal s nejbližšími přáteli u několika sítí natažených v zahradě. Byl to úplně poslední přímý kontakt Pavla s milovanými ptáky a skupinou nejbližších přátel. Snad byla tehdy i jakási symbolika v nečekaném odchytu krásného ořešníka, přesně načasovaném Pavlovi na uvítanou. Chřadnoucí Pavlovo tělo neslo stále stejně dobře uvažující hlavu, a tak jsme znovu a žel také naposledy mohli nad chycenými ptáky vyslechnout jeho přesná a odborně zdůvodněná určení jejich pohlaví a stáří.

Díky Pavle! Díky i za všechny naše společné přátele, kteří popsaná setkání a mnohá jiná v Tvé společnosti v radostech a se vzrušením také prožili a navždy do svých vzpomínek s vděčností uložili.

Tomáš Diviš

Pavel Žďárek po povinné školní docházce v rodném Hronově absolvoval jedináctiletku v Náchodě a po maturitě zcela dobrovolně volil studium na VŠ železniční v Praze. Po roce byla škola pod názvem VŠ dopravní přemístěna do Žiliny, kde ji Pavel v prosinci 1964 také úspěšně dokončil. V presenční vojenské službě v Hradci Králové pobyl jen krátce, a tak

už v roce 1965 nastoupil do služeb ČSD (později ČD), kde v různých úřednických funkcích na pracovištích v Hradci Králové, Pardubicích a v Praze působil až do odchodu do důchodu v roce 2003.

Pavlovův dětský zájem o přírodu a ptáky formoval už jeho hronovský učitel houslí a člen Československé ornitologické společnosti (ČsOS) Vladimír Rejman. V hudební škole se seznámil a pak celoživotně přátelil s Bohuslavem Benešem, pozdějším zoologem Slezského zemského muzea v Opavě. Během středoškolského studia se Pavel poznal s členy ČsOS Stanislavem Horákem a Václavem Fáberou, kteří jej zavedli na zajímavá místa Náchodska a obohatili jej mnohými radami a zkušenostmi. Už za středoškolských studií začali za Pavlem docházet mladší adepti ornitologie z Hronova, ke kterým se pak za Pavlova královéhradeckého pobytu a jeho působení v okolí České Skalice připojili další početní zájemci, z nichž mnozí zůstali ornitologii a Pavlovi věrni natrvalo.

Za ročního pobytu na vysoké škole v Praze chodil Pavel na Maniny pomáhat vedoucímu Kroužkovací stanice Národního muzea ing. Ottovi Kadlecovi při výrobě kroužků. Tam poznal řadu pražských členů ČsOS a když dovršil věku 18 let, zašel za RNDr. Janem Hanzákem do Národního muzea pro přihlášku do ČsOS, která byla s přímluvou ing. Kadlece rychle a kladně vyřízena. V pozdějších letech byl Pavel nějakou dobu i členem výboru ČsOS a k jeho šedesátinám mu bylo za přínos k rozvoji české ornitologie uděleno čestné členství.

Když se Pavel za svou školou přemísťoval do Žiliny, doporučil mu ing. Kadlec kontaktovat zoologa Povážského muzea RNDr. Andreje Stollmanna. Pro Pavla to bylo šťastné setkání, neboť se s A. Stollmannem spřátelil a procestoval s ním velkou část severozápadního

Slovenska a postupně poznal řadu významných slovenských zoologů a ornitologů. Od roku 1966 absolvoval sám nebo i s manželkou Hanou a dětmi Jarmilou a Pavlem 19 táborů ochránců přírody (TOP) na různých místech Slovenska. Na nich se seznámil s mnoha dalšími slovenskými ochranáři, zoology a ornitology, podílel se na řadě ornitologických inventarizačních průzkumů a načerpal i předal mnoho zkušeností a poznatků. Na doporučení RNDr. Jozefa Voskára se Pavel v roce 1973 seznámil se zoologem Zemplínského muzea v Michalovcích Mgr. Štefanem Dankem a poprvé navštívil ornitologickou rezervaci Senné-rybníky. V následujících více jak 20 letech tam pak strávil se svými přáteli z východních Čech a Slezska a s Š. Dankem a jeho slovenskými kolegy mnoho dní při podzimních a jarních odchycích ptáků. Druhou Pavlovou významnou slovenskou lokalitou dlouhodobého průzkumu a kroužkování ptáků se staly Kláštorské lúky na březích Turce v okrese Martin, kam v letech 1982–1988 jezdil se svými východočeskými přáteli a některými slovenskými ornitology. Pavel byl častým a vítaným hostem a aktivním účastníkem ornitologických konferencí ve slovenském Zvolenu.

Od roku 1968 se Pavel zúčastnil několika schůzí ornitologické sekce Československé zoologické společnosti, konaných povětšinou v Brně. Tam poznal řadu moravských zoologů a ornitologů. Už v roce 1964 však shromažďoval pro svoji diplomovou práci podklady v Břeclavi a při té příležitosti navštívil Lednické rybníky. Vrátil se tam v dubnu roku 1967 na setkání a školení sčítatelů vodních ptáků a téhož roku na podzim tam ptáky sčítal a při tom se prvně setkal s Vladislavem Hájkem, který v něm vzbudil velký zájem o vodní ptáky a bahňáky zvláště. Když pak v roce 1970 V. Hájek založil Skupinu pro výzkum bahňáků,

stal se Pavel jejím zakládajícím členem. Nemocný V. Hájek v roce 1991 vedení skupiny Pavlovi předal a ten ji vedl do konce roku 1998. Po roce 1989 se Pavel zúčastnil několika zasedání mezinárodní skupiny pro výzkum bahňáků v různých evropských zemích. V roce 2007 několik mladých členů České společnosti ornitologické (ČSO) činnost skupiny pod názvem Skupina pro výzkum a ochranu bahňáků obnovili a Pavel se stal jejím čestným předsedou.

Pavel se zúčastňoval celostátních mapovacích, sčítacích a monitorovacích akcí vyhlášených ČsOS a ČSO a prakticky všech akcí pořádaných Východočeskou pobočkou ČSO, kterou po boku JUDr. Františka Obhlídala v roce 1975 zakládal, byl jejím prvním jednatelem a po rezignaci F. Obhlídala i předsedou.

Pavlovými hlavními individuálními ornitologickými aktivitami bylo jednak mnohaleté sledování vývoje ornitofauny na přehradě Rozkoš u České Skalice, které zakončil obsáhlou prací samostatně uveřejněnou ve Sborníku Vč. pobočky ČSO č. 9/1987 a snad až osudový zájem o vodouše kropenatého, jehož hnízdním výskytem ve východních Čechách, na Třeboňsku a v jižních Čechách se zabýval řadu let a výsledky těchto studií zpracoval do několika odborných článků. V posledních letech se pak Pavel zaměřil na problematiku určování stárí a pohlaví pěvců a jejich pelichání. Měl několik skvěle udržovaných odchytových míst, kde okroužkoval tisíce ptáků a pořídil stovky dokumentací k této problematice. Přeložil do češtiny příručku švýcarských autorů Winklera a Jenniho Určování stárí a pohlaví evropských pěvců, kterou v roce 2009 vydala Společnost spolupracovníků KS NM v Praze.

Pavel byl členem autorského kolektivu, který připravoval reedici díla Fauna ČR – Ptáci II (vyšlo v r. 2005), do ně-

hož přepracoval podstatnou část o bahňácích. Zpracoval několik druhových kapitol o bahňácích v díle Atlas migrace ptáků ČR a SR (vyšlo v r. 2008) a v letech 1968 až 2010 uveřejnil desítky odborných článků, sdělení, zpráv a přehledů v českých a slovenských periodikách. Pro potřebu vlastní a potřebu svých přátel Pavel přeložil a namnožil desítky článků z anglické a německé odborné literatury.

Pavel se v polovině 80. let rozvedl s manželkou Hanou, ale nadále udržoval živý kontakt s dcerou Jarmilou a synem Pavlem, ale i s novou rodinou bývalé manželky. Pravidelně se stýkal i se sestrou Marií a její rodinou a často s rodinou staršího bratra Jana, známého zoologa, entomologa a etologa, pracovníka Akademie věd ČR, profesora Univerzity Karlovy v Praze, autora řady knižních titulů odborné i popularizační literatury překládaných i do cizích jazyků. Bratr „Jenda“ byl Pavlovým celoživotním velkým vzorem, rádcem a konzultantem a Pavel o něm často mluvil nebo jej citoval i mezi svými přáteli. S „Jendou“ také Pavel vykonal jedinou opravdu velkou zahraniční cestu do národních parků Afriky.

Šťastným okamžikem v Pavlově osobním životě se stalo seznámení s paní Evou Jahodovou v roce 1996. Eva měla pro jeho koníček veliké porozumění a nejen že mu vytvořila klidné zázemí ve svém bytě v Jaroměři, kam se prakticky nastálo Pavel nastěhoval na konci roku 1997, ale doprovázela jej i na exkurze a odchty do terénu. Pavlova nová družka Eva byla brzy dobře přijata jeho přáteli a celou jeho širokou rodinou, jejíž členy po Pavlově boku často navštěvovala, ale dobře jej uvedla také do své vlastní rodiny a prožila s ním jeho onemocnění v obětavé službě až do smutného konce.

S použitím Pavlova vlastního ornitologického životopisu sestavil
Tomáš Diviš

Soupis bibliografie z let 1968–2010

- Žďárek P. 1970: Ornitologické poznatky z přehrady Rozkoš u České Skalice. *Acta Musei Reginaehradecensis, ser. A 11: 131–137.*
- 1970: Časný výskyt sněhule severní (*Plectrophenax nivalis*) ve východních Čechách. *Sylvia 18: 249–250.*
- 1970: Jarní tah lindušky rudokrké (*Anthus cervinus*) u České Skalice. *Sylvia 18: 241.*
- 1972: Použití atrap při odchytu bahňáků do nárazových sítí. *Zprávy ČsOS 11: 13–15.*
- 1972: Ornitologické zajímavosti z přehrady „Rozkoš“ u České Skalice v r. 1972. *Zprávy ČsOS 12: 15–17.*
- 1978: Přehled obrůčkovaných vtákov na lokalitě Chmúra. *XIII. TOP. Přehled odborných výsledkov, Prievidza 1978: 40–41.*
- 1979: Ornitologické expedice za vodním ptactvem na východním Slovensku. *Pannonicum – I, Bratislava 1979: 100–106.*
- 1979: Výskyt vodouše malého (*Xenus cinereus*) v Čechách. *Zprávy ČsOS 19: 11–12.*
- (ed), 1980: Ornitologické poznámky z východních Čech. *SbVČp 1980: 42–47.*
- 1980: Výsledky kroužkování ptáků. *Zb. XV. TOP. Přehled odborných výsledkov. Prievidza 1980: 106–107.*
- 1981: Výsledky kroužkování bahňáků na území Východočeského kraje. *SbVČp 3: 1–9.*
- (ed), 1983: Ornitologické zajímavosti. *SbVČp 4: 65–76.*
- 1983: Výsledky odchytu ptáků. 18. *TOP 1982, přehled odborných výsledkov, Martin, 1983: 38–39.*
- (ed), 1984: Ornitologické zajímavosti. *SbVČp 6: 58–63.*
- (ed), 1986: Ornitologické zajímavosti. *SbVČp 8: 89–92.*
- 1987: Ptactvo údolní nádrže Rozkoš. *SbVČp 9: 1–102.*
- 1987: K výskytu a hnízdění vodouše kropenatého (*Tringa ochropus* L.) v Čechách. *Zprávy MOS 45: 105–122.*
- 1988: Využití mimořádné hodnoty biotopu SPR Klášterské lúky ke všestrannému ornitologickému výzkumu. *Správy SZS pri SAV 14: 37–38.*
- 1988: Příspěvek k poznání avifauny okresu Velký Krtíš. *Přehled odborných výsledkov*

- XXIII. TOP (*Plachtinská dolina 1987*). ONV V. Krtíš & SZOPK Bratislava: 243–248.
- (ed), 1989: Ornitologické zajímavosti. *Panurus 1*: 101–105.
  - 1990: Příspěvek k otázce pelichání stře-doevropské populace cvrčilky slavíkové (*Locustella luscinioides*). *Zprávy ČSO 32*: 10–14.
  - 1990: Zasedání spolupracovníků meziná-rodního sčítání bahňáků v SRN. *Zprav. VČP ČSO 2*: 3–4.
  - 1991: Nahlédnutí do jednoho pěkného or-nitologického časopisu (ORNIS - V. *vanel-lus*, *Saxicola rubetra*, *Acrocephalus pa-lustris*). *Zprav. VČP ČSO 3*: 5–7.
  - 1991: Několik slov k mapovacímu progra-mu pobočky na závěr. *Zprav. VČP ČSO 3*: 16–17.
  - 1991: Členská exkurze Východočeské po-bočky ČSO na Bohdanečský rybník. *Zprav. VČP ČSO 4*: 4.
  - 1992: Vzdělávací program. (Výběr z 35. zprávy Skupiny pro výzkum bahňáků v ČSFR). *Zprav. VČP ČSO 6*: 7–9.
  - 1992: K padesátinám RNDr. Bohuslava Beneše. *Zprav. VČP ČSO 8*: 5–7.
  - 1992: Zpráva o činnosti Skupiny pro vý-zkum bahňáků v Československu za rok 1991. *Zprávy ČSO 34*: 9–10.
  - 1992: Výroční konference meziná-rodní skupiny pro výzkum bahňáků, Hajdúszoboszló (Maďarsko), září 1992. *Zprávy ČSO 35*: 29–30.
  - 1992: Vodouš kropenatý hnízdí v Čechách. *Živa 40*: 39–42.
  - 1994: Poznatky o hnízdění vodouše krope-natého (*Tringa ochropus*) v Čechách. *Sylvia 30*: 91–96.
  - 1994: Výsledky sedmiletého výzkumu avi-fauny SPR Klášterské lúky (o. Martin) meto-dou hromadného odchyty ptáků do nára-zových sítí. *Zborník TURIEC 1992, SZOPK OKV Martin*: 149–176.
  - 1994: Zpráva o činnosti Skupiny pro vý-zkum bahňáků v České a Slovenské re-publice za léta 1992 a 1993. *Zprávy ČSO 38*: 34.
  - 1995: Ornitologové Náchodska (Vladimír Rejman, Stanislav Horák, Vaclav Fábera). *Zprav. VČP ČSO 15*: 11–14.
  - 1995: Zamyšlení nad budoucností naší po-bočky. *Zprav. VČP ČSO 16*: 2–3.
  - (ed), 1996: Ornitologická pozorování. *Panurus 7*: 79–80.
  - 1996: K významnému životnímu jubileu pana doktora Františka Obhlídala. *Zprav. VČP ČSO 18*: 2.
  - 1996: K padesátinám Dr. Štefana Danka. *Zprávy ČSO 43*: 75–76.
  - 1997: Výzkumné programy. Pták roku 1997 Východočeské pobočky ČSO, kavka obec-ná (*Corvus monedula*). *Zprav. VČP ČSO 20*: 7.
  - 1997: Zemřel R. T. Peterson. *Zprav. VČP ČSO 20*: 18–19.
  - 1997: Výsledky ornitologického sledová-ní lokality Na Plachtě“ v Hradci Králové. *Acta Musei Reginaehradecensis, ser. A 25*: 219–225.
  - 1998: Výsledky prvního výzkumu avifauny Vraních hor. *Panurus 9*: 29–40.
  - 2001: Hnízdění strakapouda jižního (*Dendrocopos syriacus*) v Hradci Králové. *Panurus 11*: 119–121.
  - 2003: Výsledky výzkumu avifauny Jestřebích hor v letech 2000–2002. *Panurus 13*: 165–180.
  - 2003: Zemřel Dr. Bohuslav Beneš. *Zprávy ČSO 57*: 67–69.
  - 2004: O hnízdní biologii vodouše krope-natého (*Tringa ochropus*) a jeho hnízdění v České republice. *Sylvia 40*: 1–26.
  - 2004: Východočeši a ornitologická perla Slovenska. *Panurus 14*: 27–46.
  - Voskár J. 1972: Výskyt keptušky step-ní (*Chettusia gregaria* /Pall./) v ČSSR. *Ochrana fauny 6*: 85–87.
  - Krahulec F. & Rauch O. 1980: Slávička mno-hotvárná znovu nalezena v Čechách. *Živa 28*: 182.
  - Ohlídla F. 1980: Činnost Východočeské po-bočky Československé ornitologické spo-lečnosti při ZK Tesla Pardubice za dobu od r. 1975 do r. 1980. *SbVČp 1980*: 4–6.
  - Dolanský L. 2001: Hnízdění pisíka obec-ného (*Actitis hypoleucos*) a kulíka říční-ho (*Charadrius dubius*) na spojené Orlici u Hradce Králové. *Panurus 11*: 107–114.
  - Vrána J. (eds) 2008: Ornitologická pozorová-ní. *Panurus 17*: 119–143.
  - Vrána J. (eds) 2009: Ornitologická pozorová-ní v roce 2008. *Panurus 18*: 95–119.
  - Vrána J. (eds) 2010: Ornitologická pozorová-ní 2009. *Panurus 19*: 103–118.

Přehled zápisů ze schůzí Československé ornitologické společnosti (ČsOS), České společnosti ornitologické (ČSO) a Východočeské pobočky ČSO (VČP) publikovaných ve Zprávách ČsOS (Zpr. ČsOS), Zprávách ČSO (Zpr. ČSO) a Zpravodaji VČP (Zprav. VČP ČSO).

rok zveřejnění	druh schůze	datum konání	místo konání	bibliografická citace
1968	ČsOS	31. 3. 1968	Praha	Zpr. ČsOS 8: 26–34
1971	ČsOS	3. 4. 1971	Praha	Zpr. ČsOS 10: 21–27
1972	ČsOS	20. 11. 1971	Praha	Zpr. ČsOS 11: 30–34
1972	ČsOS	15. 4. 1972	Praha	Zpr. ČsOS 12: 24–28
1974	ČsOS	4. 11. 1972	Praha	Zpr. ČsOS 13: 26–29
1974	ČsOS	24. 2. 1973	Praha	Zpr. ČsOS 14: 34–40
1974	ČsOS	27. 4. 1974	Praha	Zpr. ČsOS 15: 38–43
1975	ČsOS	7. 12. 1974	Praha	Zpr. ČsOS 16: 21–22
1975	ČsOS	8. 3. 1975	Praha	Zpr. ČsOS 16: 23–28
1979	ČsOS	7. 4. 1979	Praha	Zpr. ČsOS 18: 26–29
1979	ČsOS	1. 12. 1979	Praha	Zpr. ČsOS 19: 29–34
1980	ČsOS	26. 4. 1980	Praha	Zpr. ČsOS 20: 29–34
1981	ČsOS	13. 12. 1980	Praha	Zpr. ČsOS 22: 23–28
1982	ČsOS	11. 4. 1981	Praha	Zpr. ČsOS 23: 34–41
1982	ČsOS	5. 12. 1981	Praha	Zpr. ČsOS 23: 42–47
1982	ČsOS	12. 6. 1982	Praha	Zpr. ČsOS 24: 31–36
1983	ČSO	23. 4. 1983	Praha	Zpr. ČSO 25: 35–42
1984	ČSO	26. 11. 1983	Praha	Zpr. ČSO 26: 12–18
1984	ČSO	7. 4. 1984	Praha	Zpr. ČSO 26: 19–24
1985	ČSO	24. 11. 1984	Praha	Zpr. ČSO 27: 6–13
1985	ČSO	30. 3. 1985	Praha	Zpr. ČSO 27: 14–21
1985	ČSO	7. 12. 1985	Praha	Zpr. ČSO 28: 27–32
1986	ČSO	19. 4. 1986	Praha	Zpr. ČSO 29: 15–19
1987	ČSO	13. 12. 1986	Praha	Zpr. ČSO 30: 13–16
1989	ČSO	21. 3. 1987	Praha	Zpr. ČSO 31: 41–43
1989	ČSO	21. 11. 1987	Praha	Zpr. ČSO 31: 44–45
1989	ČSO	26. 3. 1988	Praha	Zpr. ČSO 31: 46–49
1989	ČSO	10. 12. 1988	Praha	Zpr. ČSO 31: 50–53
1990	ČSO	15. 4. 1989	Praha	Zpr. ČSO 32: 25–28
1990	VČP	21. 4. 1990	Pardubice	Zprav. VČP ČSO 1: 1–3
1990	VČP	6. 10. 1990	Č. Skalice	Zprav. VČP ČSO 2: 1–2
1990	ČSO	2. 12. 1989	Praha	Zpr. ČSO 32: 29–31
1991	VČP	5. 1. 1991	Pardubice	Zprav. VČP ČSO 3: 3–5
1991	VČP	13. 4. 1991	Pardubice	Zprav. VČP ČSO 4: 2–3
1991	ČSO	24. 3. 1990	Praha	Zpr. ČSO 33: 46–49
1991	ČSO	1. 12. 1990	Praha	Zpr. ČSO 33: 50–54
1991	ČSO	6. 4. 1991	Praha	Zpr. ČSO 33: 55–59
1991	VČP	5. 10. 1991	Pardubice	Zprav. VČP ČSO 5: 2–4
1992	VČP	25. 1. 1992	Pardubice	Zprav. VČP ČSO 6: 10–11
1992	VČP	21. 3. 1992	Pardubice	Zprav. VČP ČSO 7: 1–3

rok zveřejnění	druh schůze	datum konání	místo konání	bibliografická citace
1992	VČP	17. 10. 1992	Pardubice	Zprav. VČP ČSO 8: 1-3
1992	ČSO	23. 11. 1991	Praha	Zpr. ČSO 34: 60-62
1992	ČSO	14. 3. 1992	Praha	Zpr. ČSO 35: 38-41
1993	ČSO	21. 11. 1992	Praha	Zpr. ČSO 36: 72-74
1993	VČP	23. 1. 1993	Pardubice	Zprav. VČP ČSO 9: 2-3
1993	ČSO	20. 3. 1993	Praha	Zpr. ČSO 37: 60-61
1994	ČSO	27. 11. 1993	Praha	Zpr. ČSO 38: 67-68
1994	ČSO	26. 3. 1994	Praha	Zpr. ČSO 39: 53-55
1994	VČP	27. 3. 1993	Pardubice	Zprav. VČP ČSO 11: 6-7
1994	VČP	25. 9. 1993	Pardubice	Zprav. VČP ČSO 11: 7-8
1994	VČP	12. 3. 1994	Pardubice	Zprav. VČP ČSO 13: 28-31
1995	ČSO	5. 11. 1994	Brno	Zpr. ČSO 40: 65-68
1995	ČSO	11. 3. 1995	Praha	Zpr. ČSO 41: 44-46
1996	ČSO	18. 11. 1995	Praha	Zpr. ČSO 42: 63-65
1996	ČSO	16. 3. 1996	Praha	Zpr. ČSO 42: 65-68
1997	ČSO	15. 3. 1997	Praha	Zpr. ČSO 44: 79-80
1998	ČSO	29. 11. 1997	Praha	Zpr. ČSO 46: 38-39
1998	ČSO	21. 3. 1998	Praha	Zpr. ČSO 47: 48-50
1999	ČSO	28. 11. 1998	Olomouc	Zpr. ČSO 48: 46-48
1999	ČSO	13. 3. 1999	Praha	Zpr. ČSO 49: 32-33
2000	ČSO	11. 12. 1999	Praha	Zpr. ČSO 50: 52-53
2000	ČSO	8. 4. 2000	Praha	Zpr. ČSO 51: 37-38
2001	ČSO	9. 12. 2000	Praha	Zpr. ČSO 52: 51-53
2001	ČSO	10. 3. 2001	Praha	Zpr. ČSO 53: 42-44
2002	ČSO	1. 12. 2001	Praha	Zpr. ČSO 54: 41-43
2002	ČSO	23. 3. 2002	Praha	Zpr. ČSO 55: 34-36
2003	ČSO	30. 11. 2002	Praha	Zpr. ČSO 56: 46-48
2003	ČSO	22. 3. 2003	Praha	Zpr. ČSO 57: 60-62
2004	ČSO	28. 11. 2003	Praha	Zpr. ČSO 58: 48-51
2004	ČSO	28. 2. 2004	Praha	Zpr. ČSO 59: 50-53
2005	ČSO	27. 11. 2004	Praha	Zpr. ČSO 60: 74-77
2005	ČSO	19. 3. 2005	Praha	Zpr. ČSO 61: 39-42